

UZASADNIENIE

do uchwały nr XXXI / 179 / 2001
Rady Powiatu Rawickiego
z dnia 28 grudnia 2001 r.

w sprawie uchwalenia herbu i flagi powiatu rawickiego.

Projekt herbu powiatu rawickiego nawiązuje do historii i tradycji Ziemi Rawickiej. W polu 1 umieszczono orła białego bez korony, który nawiązuje do historycznego godła Wielkopolski.

W polu 2 czerwonym łódź złota ma bezpośrednie odniesienie do herbu Łodzia, którym pieczętowały się dwa znane rody zasłużone dla ziem powiatu rawickiego – Górków i Opalińskich. Najstarsza pieczęć z herbem Łodzia pochodzi z 1303 r., natomiast w źródłach pisanych został po raz pierwszy odnotowany w 1411 r.

Herb Łodzia jest jednym z najstarszych polskich herbów szlacheckich, spotykany głównie wśród rodzin wielkopolskich. Najbardziej rozpowszechniony był na ziemi kaliskiej, poznańskiej, sieradzkiej, a po unii w Horodle także na Litwie. Rodziny herbu Łodzia były założycielami oraz właścicielami wielu miast i miejscowości z terenu Wielkopolski.

Łodzia żółta czy złota...jakby po krwi
nieprzyjacielskiej pływająca, bez żaglu i masztu,
coś na kształt barki na głębokich jednak rzek
przebycie zdolna. W hełmie pawie piór, a na nich
łódź takiegoż kształtu.

Kasper Niesiecki, Herbarz, VI, 250-251

Źródło: Kasper Niesiecki, Herbarz,

Wiele rodów Wielkopolski herbu Łodzia wywodziło się z Bnina, osady której początki sięgają 700 lat p.n.e. Prawa miejskie Bnin otrzymał w 1395 roku, a sąsiadujący z nim Kórnik

w 1426 r. Okres największej świetności Kórnika przypadał na wiek XVI, kiedy właścicielami miasta byli Mikołaj, Łukasz, Uriel i Stanisław Górkowie herbu Łodzia. Miasta Bnin i Kórnik zostały połączone w 1961 r.

Znakomitymi i zamożnymi rodami były rodziny Górków i Opalińskich, pieczętujące się także herbem Łodzia. Przedstawiciele tych rodów za panowania Jagiellonów (1386-1571) piastowali funkcje wojewodów ziemi wielkopolskiej. Byli to m.in. Jan z Bnina Opaliński (1441 – 1449), Maciej z Bnina Opaliński (1477-1493), Łukasz Górka herbu Łodzia (1535-1539). W okresie Rzeczypospolitej szlacheckiej (1573-1793) wojewodami byli: Stanisław Górka herbu Łodzia (1573-1592), Piotr Opaliński herbu Łodzia (1622-1624), Jan Opaliński herbu Łodzia (1628-1637), Krzysztof Opaliński herbu Łodzia (1637-1655).

Rodzina Górków była właścicielami dzisiejszego Swarzędza i Osiecznej. W latach 1500-1551 Andrzej Górka kasztelan poznański i starosta generalny wielkopolski był właścicielem 12 miasteczek oraz ok. 100 wsi w Wielkopolsce. Były to m. in. Szmotuły, Wieleń, Wronki, Sieraków, Koźmin, Górka (obecnie Miejska Górka), Osieczna, Jutrosin, Kórnik, Bnin, Czempień, Czarniejewo.

Łodzią pieczętowało się około 100 polskich rodzin szlacheckich – wśród nich:

Baranowski	Kunowski	Rogaliński
Bieczyński	Krzęcki	Roszkowski
Bniński	Krzeczyński	Rzeczycki
Bobolecki	Księski	Skaławski
Borzykowski	Kurnatowski	Słabkowski
Brocki	Lachowicki	Służowski
Brodnicki	Ludomski	Śmigielski
Byliński	Łabęcki	Smogorzewski
Chrzastowski	Maniecki	Starkowiecki
Czarnecki	Miczucha	Starowski
Dachowski	Mienych	Sułkowski
Dobratycki	Moszyński	Świerczewski
Górka	Naramowski	Szołdrski
Górski	Opaliński	Taczalski
Iłowiecki	Ordega	Tłocki
Iwanowski	Osypowski	Tomicki
Iwiński	Pokorzyński	Wyganowski
Kobyliński	Poniński	Żabiński
Kokorzyński	Powodowski	Zakrzewski
Komornicki	Rąbiński	Zdychowski
Kossowski	Radzewski	Żytowiecki

Ród **Górków** był założycielem Miejskiej Górki. Pierwsze wzmianki o Miejskiej Górcie jako mieście pochodzą z 1422 r. W latach 1238-1592 miasto było własnością

potężnego rodu Górków (dawniej Łodziów), który prawdopodobnie od nazwy miejscowości przybrał swą nazwę. Ród ten wygasł w roku 1592 po bezdzietnej śmierci Stanisława Górki, wojewody poznańskiego, a miasto przejęła rodzina Czarnkowskich. W czasach późniejszych Miejska Górka stanowiła kolejno własność rodzin Kostków (1642-1655), Opalińskich, Leszczyńskich (1696-1738) oraz Sułkowskich.

Jan z Bnina Opaliński – drugi mąż córki Przyjemskiego Zofii – był trzecim właścicielem Rawicza. Zapoczątkował w Rawiczu nowe miasto – dzisiejszy Plac Wolności. W 1665 r. Opaliński nakazał otoczyć miasto wałem. W kwietniu 1674 r. podarował miastu cegielnię, cztery lata później dał grunt pod budowę szpitala. Zmarł w 1684 roku w Poznaniu pozostawiając fortunę Przyjemskich Aleksandrowi Przyjemskiemu.

Wśród wielu rodów szlacheckich najbardziej przysłużyły się Ziemi Rawickiej rody Górków i Opalińskich. Bogata historia tych rodów dowodzi, że ich obecność i działalność w znaczny sposób przyczyniła się do rozwoju nie tylko ziem wchodzących w skład obecnego powiatu rawickiego, ale także całej Wielkopolski. Stąd zasadne jest włączenie herbu Łódzia jako jednego z elementów składowych proponowanego herbu powiatu rawickiego.

W polu 3 odwołano się do herbu stolicy powiatu przedstawiającego niedźwiedzia czarnego na murawie zielonej w polu złotym. Jest to uproszczony herb Rawicza (bez panny siedzącej na niedźwiedziu), który nadał miastu, wraz z nazwą, jego założyciel Adam Przyjemski (w 1638 r).

W heraldyce najwyższej cenione są tzw. metale – złoto i srebro, a potem barwy: czerwień, błękit, czerń i zieleń. Złoto (zastępowane często barwą żółtą) symbolizuje 4 cnoty: szlachetność, życzliwość, otuchę i wzniosłość. Natomiast zieleń przedstawia: miłość, honor i dworskość.

Uzasadnienie opracowano na podstawie:

- *Herbarz Polski, Kasper Niesiecki str.250-262*
- *kserokopii pierwszej polskiej monografii Rawicza*
- *„informatora Miejska Górka” wydanego przez Urząd Miejski w Miejskiej Górcie w czerwcu 2001 r.*
- *informacje z Centrum Heraldyki Polskiej w Warszawie, ul. Jadźwingów 13/22*
- *stron internetowych:* www.poznan.uw.gov.pl/wojewoda_uist.html
- www.kornik.pl/chrakterystyka.htm
- www.gigabit.com.pl/herby/index/htm
- <http://swarzedz.iq.pl/wlasny.htm>
- <http://rafgryko.home.staszic.waw.pl/herby/herby2.html>